

# RL 20:7 a §:n rajoitussäännöksen soveltamisesta

AA, VT Petra Uusitalo  
Asianajotoimisto Susiluoto Oy

1

## RL 20:7 a § (20.5.2011/540)

*”Lapsen seksuaalisena hyväksikäyttönä tai 7 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuna törkeänä lapsen seksuaalisena hyväksikäyttönä ei pidetä tekoa, joka ei loukkaa kohteen seksuaalista itsemääräämisoikeutta ja jonka osapuolten iässä sekä henkisessä ja ruumiillisessa kypsyydessä ei ole suurta eroa.”*

2

## Esityöt (HE 282/210 ja HE 6/1997)

- Wdyr lh#xrmld#dvd#hnxdddvhd# |yinvni|vâô#l#yddg#lx#hgnddg#dmr lwdp ddg#xruwhq#nhvniqilv#xnxsrödxkwhld#lör lq#xq#gh#lyw#lviö#mr lhg# |yinvni|wäp lw#K#H#24<<:#ys#v#;6#K#H#5;525343#s#v#7#;#xrmld#dvd#xruhp s#yr l#h#ydsddhkw#hvw#udmr l#xvviqgAnvhvvi#dunr l#h#k#lvd#l#q#h#lvd#l#i#w#i#l#k#p l#hvw#hnxdddvhd#ndqvvdni|p l#h#q#dunr l#xvvhq#d#q#xrmld#hnxdddvhd#whp i#i#ip l#r l#h#xwd#l#l#q#h#w#ösvhg#d#k#r#p x#r#v#x#v#h#q#h#y#d#n#x#h#d#s#i#d#v#d#l#q#h#h#r#l#q#h#p h#n#h#v#d#l#q#r#v#x#v#h#q#d#l#w#l#x#w#h#o#q#h#d#x#w#d#K#H#5;525343#s#v#7#;#K#H#39,1
- Udmr l#xvviqgAnvhq#ryhdp l#h#q#h#q#h#w#n#v#h#q#i#q#h#w#l#x#x#w#d#h#r#d#h#l#h#d#h#q#h#q#h#p s#i#r#v#d#x#r#h#q#h#i#v#i#x#l#q#h#|sv|ghvniq#K#H#5;525343#s#v#7#39,1#d#l#v#d#h#l#x#h#q#n#d#d#q#h#i#g#h#w#v#l#w#p l#h#q#x#x#l#h#i#h#r#h#w#i#d#m#r l#x#v#i#q#g#Anvhq#ryhdp l#h#q#d#l#q#v#i#q#i#q#q#v#i#q#s#i#g#|w#l#h#w#i#k#i#q#h#q#x#r#n#l#h#w#i#h#i#h#r#q#x#x#x#w#d#r#q#r#|w#d#d#v#h#ö#s#d#w#h#d#v#h#q#d#d#v#h#q#d#h#i#h#r#q#d#p|Äv#x#k#h#h#v#d#x#p p d#q#n#l#q#r#v#d#x#r#h#q#h#i#q#l#d#l#q#h#u#v#h#o#l#v#d#l#p h#q#h#h#d#l#q#v#i#w#i#w#i#q#dunr l#x#v#h#q#d#h#q#h#q#h#w#i#ö#s#v#h#q#h#d#h#n#l#q#h#i#q#h#q#h#i#h#r#h#r#ö#s#l#w#x#x#u#p s#l#p l#w#d#k#h#p s#i#q#i#x#r#m#l#n#d#d#d#s#v#l#q#h#i#k#i#l#h#q#i#h#l#x#h#q#n#d#d#q#r#l#d#p l#v#i#q#h#d#q#h#h#v#d#s#l#w#i#x#v#h#q#h#x#r#v#h#q#h#i#h#r#d#r#v#d#x#r#h#q#h#q#h#n#l#h#v#i#h#d#x#p l#d#h#v#d#h#|sv|ghvni#h#d#y#d#h#r#w#h#y#d#w#v#i#q#g#Anvhq#dunr l#x#v#h#q#h#d#q#d#d#h#ö#s#h#i#p s#i#h#x#l#h#i#h#r#h#r#v#d#x#x#l#h#k#l#v#h#r#q#y#i#k#i#l#v#|v#q#h#d#q#d#l#h#q#h#d#v#y#h#d#l#h#q#h#v#h#p d#q#v#d#y#x#w#d#p l#h#ö#h#h#v#x#d#d#v#x#k#h#h#v#d#h#N#h#k#l#v#h#r#ö#s#dunr l#h#v#d#q#h#i#q#g#Anvhvvi#p x#x#w#l#q#h#x#l#h#h#v#x#d#d#v#d#h#|sv|w#l#h#q#h#d#y#r#l#q#l#v#d#h#d#q#d#l#v#d#r#q#p|Äv#l#v#d#q#p d#l#h#q#h#n#l#h#q#i#l#h#q#h#s#i#v#Anvhq#h#n#r#q#h#d#h#i#q#h#q#h#ö#p i#q#n#r#h#p x#v#h#q#v#d#K#H#24<<:#v#;6,

3

Rajoitussäännöksen soveltamisesta tuore ennakkoratkaisu (KKO 2021:15). Ratkaisu oli äänestysratkaisu ja mielenkiintoista on myös se, että kaikki oikeusasteet ratkaisivat asian eri tavalla. Tästä syystä lyhyesti myös käo:n ja ho:n ratkaisujen sisältö.

### Asian riidaton tausta:

- Ao 12 v. vastaaja 17 v -> ikäero melko tarkalleen 5 vuotta
- Vapaaehtoinen seurustelusuhde 10 kk
- Sukupuoliyhteys (emätinyhdyntä)

4

## Itä-Uudenmaan KÄO

- Ero henkisessä ja fyysisessä kypsyydessä ei ole suuri (perustunut havaintoihin kuulemisista)
- 5 vuoden näissä olosuhteissa ei ole niin suuri, että rajoitussäännöstä ei voitaisi soveltaa ”ikäeroa on ensisijaisesti tarkasteltu siinä valossa, että lainkohdan nimenomaisena tarkoituksena on seurustelusuhteiden rajaaminen pois ja suuri ikäero saattaa olla indisio siitä, ettei kysymyksessä ole aito seurustelu”
- Seksuaalisen itsemääräämisoikeuden loukkaaminen -> tarkoitus suojata lapsen tahdonmuodostusta siten, ettei siihen vaikuteta epäasiallisin keinoin.

5

## Helsingin HO

HO: 5 vuotta ei välttämättä soveltamiskelvoton ero

”Kuitenkin kun suhteessa kummankin osapuolen ikään arvioituna ja huomioiden ao:n olleen hyvin nuori eli ei lähellä suojaikärajaa ja, että teossa ollut kyse sukupuoliyhteydestä on ikäero pidettävä suurena.”

- Syyksiluettiin, rangaistuksena sakko (alennettu asteikko)

6

## KKO 2021:15

- Tapauksen olosuhteet puoltavat rajoitussäännöksen soveltamista

- Wîvî#d̂sd̂x̂nv̂hv̂d̂#|v̂ĥ#q̂#x̂l̂ĥq̂n̂l̂q̂#r̂œ̂ŵ#x̂n̂x̂ŝx̂r̂d̂|k̂ŵ|ĝĥŵî#  
p̂ĥûn̂l̂ŵîŷîv̂î#l̂œ̂ĥ#x̂r̂m̂l̂ĥîûd̂m̂d̂q̂#r̂d̂ŷd̂q̂#l̂v̂d̂q̂r̂p̂ l̂ŵd̂m̂d̂q̂#d̂q̂v̂v̂d̂l̂#v̂îœ̂l̂q̂#  
œ̂l̂ŝv̂ĥq̂#ĥn̂v̂x̂d̂d̂œ̂ĥq̂#l̂ŵĥp̂ îîûîp̂ l̂r̂l̂ĥx̂ĝĥq̂#r̂x̂n̂d̂d̂p̂ d̂ŵr̂p̂ x̂x̂ŵd̂#  
n̂r̂v̂n̂ĥŷd̂d̂#ĝĥœ̂ŵ|v̂ŵî#q̂#l̂ûŷl̂r̂ l̂d̂ŷd̂# |Â̂v̂#x̂k̂ŵĥĥv̂v̂d̂#d̂m̂r̂ l̂ŵv̂v̂îq̂q̂Â̂n̂v̂ĥq̂#  
p̂ x̂l̂k̂l̂q̂#ĝĥœ̂ŵ|n̂v̂l̂q̂#d̂v̂l̂k̂ĥq̂#|n̂ĥq̂ĥĥn̂Â#œ̂l̂ŝv̂î#n̂îq̂v̂î#d̂î#ĥk̂l̂ŵ|v̂d̂v̂r̂q̂v̂d̂#  
ŝx̂r̂d̂v̂v̂d̂#l̂ûŷl̂r̂p̂ d̂d̂q̂#x̂n̂x̂ŝx̂r̂d̂|k̂ŵ|ĝĥq̂#d̂l̂x̂ŵx̂n̂v̂d̂l̂#N̂r̂ûn̂ĥl̂q̂#l̂ĥx̂v̂#  
ŵr̂ŵĥd̂d̂#ĥŵî#ĥx̂x̂v̂ĥœ̂q̂#l̂œ̂r̂ l̂ŵd̂p̂ l̂q̂ĥq̂#r̂q̂#n̂v̂î#d̂l̂k̂ĥ#œ̂l̂ŝv̂ĥv̂d̂#q̂x̂r̂ûĥv̂î#  
n̂ĥk̂l̂ŵ|p̂ l̂v̂ĥv̂î#d̂î#r̂v̂d̂#ĥl̂ŵî#r̂q̂#q̂v̂l̂p̂ p̂ îl̂ĥv̂v̂î#x̂n̂x̂ŝx̂r̂d̂|k̂ŵ|ĝĥv̂î#  
d̂œ̂ĥ#9̂œ̂x̂r̂ŵd̂d̂q̂d̂l̂#N̂r̂v̂d̂#œ̂l̂ŝv̂ĥŵî#ĥk̂l̂ŵ|ŷîŵî#n̂v̂l̂œ̂ĥŵl̂#ĥœ̂îŷŵîq̂#  
d̂v̂d̂q̂r̂p̂ l̂ŵd̂m̂d̂q̂#îq̂#ĥûx̂v̂ĥĥœ̂l̂#l̂ŷr̂l̂ĝd̂#r̂ĝĥŵd̂#d̂m̂r̂ l̂ŵv̂v̂îq̂q̂Â̂n̂v̂ĥq̂#  
ĝĥœ̂ŵ|v̂ĥq̂#îîŷîq̂#d̂î|ŵ|p̂ îŵî#ĥn̂v̂x̂d̂d̂v̂d̂#l̂ŵĥp̂ îîûîp̂ l̂r̂l̂ĥx̂ŵd̂#  
n̂r̂v̂n̂ĥŷd̂#îîv̂Â̂n̂v̂î#l̂ûŷl̂r̂ l̂d̂ĥv̂v̂d̂#r̂q̂#r̂ŵŵd̂ŷd̂#x̂x̂r̂p̂ l̂r̂r̂q̂#|Â̂v̂#  
d̂v̂d̂q̂r̂v̂d̂l̂ŵĥq̂#n̂îĥûr̂#d̂î#|ŝv̂|v̂ĥûr̂l̂

7

## KKO 2021/15 perustelut jatkuvat

- N̂r̂k̂ĝd̂v̂d̂#4̂#r̂ĝĥŵœ̂l̂#d̂ŷd̂œ̂l̂#n̂îĥûr̂q̂#x̂x̂ûx̂ĝĥq̂#l̂ûŷl̂r̂l̂q̂l̂v̂d̂#r̂q̂#r̂ŵŵd̂ŷd̂#  
k̂x̂r̂p̂ l̂r̂r̂q̂#ŝd̂l̂ŵî#x̂r̂ûd̂d̂q̂#œ̂v̂n̂ĥŵd̂ŷd̂#n̂îĥûr̂#p̂ |Â̂v̂#n̂îĥûr̂#x̂k̂ŵĥĥv̂v̂d̂#  
r̂v̂d̂ŝx̂r̂œ̂ĥq̂#n̂îîq̂#d̂î#x̂r̂m̂l̂ĥîûd̂m̂d̂q̂l̂#v̂îv̂î#d̂ŝd̂x̂n̂v̂ĥv̂d̂#l̂v̂d̂q̂r̂p̂ l̂ŵd̂m̂d̂q̂#r̂q̂#œ̂ŵ#  
ŵĥn̂r̂d̂l̂d̂d̂q̂#îœ̂îq̂#5̂#x̂r̂ŵd̂# #x̂x̂n̂d̂x̂ŵd̂#d̂î#d̂v̂d̂d̂m̂d̂# :#x̂r̂ŵd̂# #x̂x̂n̂d̂x̂ŵd̂l̂#  
R̂v̂d̂ŝx̂r̂œ̂ĥq̂#îd̂q̂ĥq̂#n̂îĥûr̂#r̂q̂#l̂ĥq̂#îk̂ĥv̂#d̂ûn̂d̂œ̂ĥq̂#l̂v̂î#x̂r̂ŵd̂l̂#d̂v̂d̂q̂r̂p̂ l̂ŵd̂m̂d̂q̂#  
r̂q̂#d̂îĥr̂p̂ ĥî#x̂r̂ŵd̂l̂œ̂ĥ#9̂#x̂r̂ĝĥq̂#x̂r̂m̂l̂ĥîûd̂m̂d̂q̂#d̂î#d̂v̂d̂d̂m̂d̂#x̂r̂d̂v̂d̂d̂q̂#îk̂ĥv̂#  
ŵî|v̂l̂œ̂îl̂q̂ĥq̂l̂#x̂q̂#l̂v̂d̂q̂r̂p̂ l̂ŵd̂m̂d̂q̂#r̂q̂#ĥûn̂l̂ŵîŷîv̂î#x̂r̂m̂l̂ĥîûd̂m̂d̂q̂#q̂x̂r̂ûĥp̂ ŝ#d̂î#  
d̂ûŷl̂r̂ l̂d̂ŷd̂#ĥn̂v̂x̂d̂d̂œ̂ĥn̂r̂#r̂q̂#x̂n̂x̂ŝx̂r̂d̂|k̂ŵ|v̂#N̂r̂ûn̂ĥl̂q̂#l̂ĥx̂v̂#d̂ŵr̂r̂#ĥŵî#  
ŷl̂q̂ĥq̂#x̂r̂ĝĥq̂#n̂îĥûr̂d̂#r̂q̂#x̂k̂ŵĥĥv̂v̂d̂#r̂v̂d̂ŝx̂r̂œ̂ĥq̂#n̂îîq̂#d̂î#x̂r̂m̂l̂ĥîûd̂m̂d̂q̂#  
ŝl̂ĝĥŵîŷî#l̂q̂n̂r̂k̂ĝd̂v̂d̂#d̂ûn̂r̂ l̂ĥŵœ̂l̂#d̂ŷd̂œ̂l̂#x̂x̂ûĥq̂d̂#ĥûr̂q̂d̂l̂#îl̂q̂#œ̂ĥq̂#n̂îĥûr̂d̂#  
n̂r̂v̂n̂ĥŷd̂#ĝĥœ̂ŵ|v̂î#d̂m̂r̂ l̂ŵv̂v̂îq̂q̂Â̂n̂v̂ĥq̂#r̂ŷĥœ̂d̂p̂ l̂ĥœ̂ĥ#l̂ŵîv̂î#d̂ŝd̂x̂n̂v̂ĥv̂d̂#  
ŵî|ŵl̂
- V̂||n̂v̂l̂œ̂ĥŵîl̂q̂#p̂ x̂ŵd̂#îŵĥŵîl̂q̂#d̂q̂ĵd̂l̂ŵx̂n̂v̂ĥĥq̂#x̂r̂p̂ l̂ŵĥp̂ d̂ŵd̂l̂#
- .îq̂ĥŵ|v̂ûd̂ŵd̂l̂x̂/#î#ĥûl̂p̂ l̂ĥœ̂î#r̂ŷĥœ̂x̂p̂ l̂ĥv̂ŵd̂/#î#ĥûl̂p̂ l̂ĥœ̂î#d̂q̂ĵd̂l̂ŵx̂n̂v̂ĥŵd̂

8

## Eli...

### Ikä

- absoluuttista lukua ei ole tarkoituksen mukaista antaa
- mikä eron tulisi olla sitä pienempi mitä nuorempi asianomistaja on ja mitä kauempana suojaikärajaa hänen ikänsä on
- Joka tapauksessa iän tulee olla sellainen, että kykenee arvioimaan asian merkityksen

Huom! Olennaista, että iässä eikä kehitystasossa kummassakaan ei saa olla merkittävää eroa.

9

## Loppuun pohdittavaksi

### KKO 2018:74

- Seksuaalisen itsemääräämisoikeuden loukkaamattomuus edellyttää paitsi sitä, että päätöksentekoon ei ole vaikutettu epäasiallisesti, myös sitä, että lapsi kykenee ikänsä ja kehitystasonsa puolesta ylipäätään arvioimaan sukupuolisen kanssakäymisen vaikutukset.

### KKO 2001:7

- Korkein oikeus totesi, että 12-vuotiaan lapsen ei voida yleisesti katsoa ymmärtävän alkoholin juomisesta terveydelleen aiheutuvia vaaroja. B ei voinut tapauksessa antaa sellaista suostumusta, joka poistaisi A:n teon rangaistavuuden, joten A oli syyllistynyt pahoinpitelyyn.

10